

Twynstra Gudde

Provincie Noord-Brabant
T.a.v. de heer J.A.M. van de Ven
Postbus 90151
5200 MC 'S-HERTOGENBOSCH

Amersfoort
Stationsplein 1
Postbus 907
3800 AX Amersfoort
033 - 467 77 77

Den Haag
Herengracht 9
2511 EG Den Haag
070 - 304 74 20

www.twynstragudde.nl

Datum 11 februari 2016
Ons kenmerk WO-1602-0146-hhf
Telefoon 033 - 467 77 79
E-mail rbm@tg.nl

Twynstra Gudde
Ruimte, Wonen &
Economie B.V.
KvK 64786978

Onderwerp Managementletter behorende bij onderzoeksrapport Evaluatie Gebiedsgericht Werken

Geachte heer Van de Ven,

Bijgaand treft u ons adviesrapport Evaluatie Gebiedsgericht Werken aan. Dit onderzoeksrapport betreft, zoals aan ons gevraagd, een weerslag van de meningen en percepties van de geraadpleegde netwerkpartners. In deze managementletter treft u een beschouwing aan, waarin wij op basis van hun inzichten, kennis en ervaring enkele noties mee willen geven. Wij vertrouwen erop dat deze managementletter u behulpzaam zal zijn bij verdere advisering van het bestuur over samenwerkingsvraagstukken.

Transitie samenleving en rol gemeenteraad c.q. provinciale staten

De samenleving is in transitie, waarbij meer oog is voor het benutten van de energie in de samenleving. Integrale belangenafweging vindt in toenemende mate ook plaats buiten de raadzaal. Wij signaleren dat raadsleden alsook statenleden regelmatig moeite hebben hoe hiermee om te gaan. Een belangrijke verbindende rol ligt hier voor vertegenwoordigers die namens overheidsorganisaties optreden als partner in een netwerk. De betreffende vertegenwoordiger moet met enig mandaat in een netwerk kunnen acteren. Gemeenteraad c.q. provinciale staten zullen de bestuurlijk vertegenwoordiger richting maar ook ruimte moeten geven om binnen netwerken te kunnen bouwen aan kansrijke oplossingen. Tegelijkertijd zal de betreffende vertegenwoordiger de gemeenteraad en provinciale staten goed op de hoogte moeten houden van de actuele ontwikkelingen.

Het belang van een hiërarchisch gelaagde territoriale bestuursstructuur

Veel van de opgaven vragen om een aanpak waarin betrokkenen met verschillende achtergronden en belangen (overheid, markt, burgers, onderwijs) in verschillende locaties, steden en regio's met elkaar samenwerken om die opgave tot een goed einde te brengen. Toch lukt het lang niet in alle gevallen om tot breed gedragen consensus te komen. Met name bij botsing van belangen bij herverdeling en ordeningsvraagstukken is een scheidsrechtelijke functie en zo nodig doorzettingsmacht van de overheid vaak toch nodig. Het is juist voor die gevallen, dat een hiërarchisch gelaagde territoriale bestuursstructuur nodig blijkt¹. Directe en representatieve democratie kunnen naar onze mening dan ook niet zonder elkaar. Het hanteerbaar maken van frictie tussen beiden is daarmee een voortdurende opgave geworden waar we nog pas aan het begin staan van de leercurve.

¹ Vrij naar 'De Veranderende Geografie van Nederland, Atelier Tordoir en Regioplan, maart 2015

Twynstra Gudde

De overheid als partner in netwerken

Om in netwerken samen te kunnen bouwen aan oplossingen die zoveel mogelijk recht doen aan de belangen van alle partners is onderling vertrouwen nodig. Voor de overheid is het winnen en vervolgens behouden van dit vertrouwen niet eenvoudig, zeker gezien de vele gedaanten waarin de overheid betrokken is c.q. kan zijn (meervoudig belanghebbende, subsidieverstrekker, bevoegd gezag, scheidsrechter, procesleider, hoeder van goed openbaar bestuur e.d.). In een netwerk zou de rol van integraal belanghebbende naar ons idee de boventoon moeten voeren, geruggensteund door inhoudelijk mandaat gestoeld op een heldere richting én voldoende ruimte (die in overeenstemming is met de beleidsruimte als bevoegd gezag).

Het is evident dat een belanghebbende niet tegelijkertijd kan optreden als onafhankelijk procesleider. Het namens de netwerkpartners aanstellen van een onafhankelijk procesleider ligt voor de hand en is in vele netwerken al succesvol toegepast. Als de procesleider onverhoopt constateert dat een meerderheid van de partners pleit voor het invoeren van een scheidsrechter en/of aanwenden van doorzettingsmacht, verdient het aanbeveling deze rol te laten vervullen door een vertegenwoordiger die tot dan toe niet in het betreffende netwerk actief is geweest (scheiding van rollen).

Het is uiteraard ook denkbaar dat de provinciaal vertegenwoordiger in het netwerk geen meerwaarde meer ziet in het netwerk. Het is in dat geval belangrijk dat besproken wordt dat de provincie nadenkt over een eventuele exit zodat netwerkpartners in de gelegenheid worden gesteld alsnog de provincie tegemoet te komen.

Meervoudige leeropgave

De provincie heeft recent aangegeven een omslag te willen maken van procesgeld voor elk streeknetwerk naar een bijdrage aan inhoudelijke opgaven van de provincie. Tegelijkertijd ligt er nog een aanzienlijke meervoudige leeropgave op het gebied van samenwerken (zowel binnen netwerken als binnen overheidspartijen). Wij pleiten er voor (bijvoorbeeld vanuit de thema's 'Brabant bestuurt' en 'Brabant vernieuwt samen') middelen beschikbaar te stellen om (naast de inhoudelijke opgaven) ook deze meervoudige samenwerkingsopgave vanuit de provincie te faciliteren.

Tot slot

Wij constateren dat veel aanbevelingen uit het evaluatierapport goed aansluiten op het bestuursakkoord van mei 2015. Vele netwerkpartners zijn ervan overtuigd dat de streeknetwerken een wezenlijke bijdrage kunnen leveren aan het realiseren van provinciale opgaven. Wel wordt door diverse partners aandacht gevraagd voor het feit dat diverse netwerken nog te pril zijn om zonder generieke ondersteuning te kunnen blijven functioneren. Velen hebben uitgesproken erop te vertrouwen dat dit onderzoek het begin zal zijn van een inspirerende dialoog met alle partners, inclusief de provincie, om samen 'de volgende stap' te gaan zetten. Wij wensen Brabant dat van harte toe.

Met vriendelijke groet,

Twynstra Gudde

drs. H.L.M. van Lente
Partner

drs.ing. R.P.A.M. Boom
Adviseur

B.A.